

- HCSEC hevur til uppgávu at loypandi eftirkanna fyrirkanna, tøkna og allar tænaurnar hjá Huawei og

stovnurin letur eina árliga frágreiðing úr hondum um støðuna. Um tað eru manglar ella hol, ið muga tættast, fær

Huawei boð um at broyta tað ella tætta holini, greiðir Jan Ziskasen frá.

Í seinastu frágreiðing

» - HCSEC hevur til uppgávu at loypandi eftirkanna fyrirkanna, tøkna og allar tænaurnar hjá Huawei og stovnurin letur eina árliga frágreiðing úr hondum um støðuna. Um tað eru manglar ella hol, ið muga tættast, fær Huawei boð um at broyta tað ella tætta holini

varð eisini víst á, at tað vóru nakrir trupulleikar við triðja parts veitarum, men Føroya Tele hevur fingið vissu fyrir frá Huawei, at hesir trupulleikar verða loystir beinanvegin, sigur stjórin á Føroya Tele.

- Triðja parts veitarar eru fyrirkur, ið eru veitarar hjá Huawei. Slíkar avbjóðingar í virðisketuni eru ikki ókendir, eisini hjá øðrum fyrirkum kring knøttin. Kanningar sum tann hjá HCSEC eru við til at tryggja, at tøkni og mannagongdir hjá altjóða veitarum sum Huawei til eina og hvørja tíð mugu liva upp til strong altjóða trygdarkrøv, sigur Jan Ziskasen.

Einki fíggarligt samband

Tað er ikki ókent innan altjóða politikk, at kinesiska stjórnin verður lögð undir at keypa sær ávirkan kring heimin við at gera íløgur í ymiskan infrastruktur. Jan Ziskasen avvisir, at tað er tað, ið ger seg galdandi í Føroyum, men at talan er einans um eitt samband millum kunda og veitara.

- Huawei er ein stórir og týðningarmikil veitari hjá okkum, men er ikki meira enn tað. Tað er einki fíggarligt útistandandi millum okkum. Tað vit hava keypt, hava vit goldið marknaðarprís fyrir. Og tað eru einans dugnaligu tøknerfrøðingarnir á Føroya Tele, ið hava fullan ræðisrætt til at reka og umsita okkara net, sigur Jan Ziskasen.

Viðvíkjandi stúranini hjá kanadisku og avstralsku stjórnunum at lata Huawei vera við í menningini av 5G netinum, visir Jan Ziskasen á, at øll útgerð og tøkni hjá Huawei áhaldandi verður kannað av bretska stovninum HCSEC.

- Øll tann fysiska útgerðin og software hjá Huawei verður kannað av HCSEC. Tey kanna regluliga útgerðina og taka støðu til, um hendan lýkur ásettu trygdarkrøvunum. Vit líta á hesar kanningar, so til

spurningin, um vit tora at menna 5G netið við Huawei, er svarið, at sum støðan er í dag, har ongin prógv eru fyrir, at nakað skeivt fer fram, er tað okkara ætlan at flyta okkum inn á 5G økið við Huawei, sigur Jan Ziskasen.

Danir einki fyrivarni

Meðan amerikanarar hava tikið viðgongda stigið at boykotta fyrirkur sum Huawei og ZTE, so er støðan ein onnur í Danmark, har danska fregnartænaastan ikki metir, at slík átøk eru neyðug.

- Um hugt verður til Danmarkar, so hevur Thomas Lund Sørensen, ið er stjóri fyrir Center for Cybersikkerhed undir PET, sagt við danskar miðlar í samband við gildiskomuna av lógina, at danska fregnartænaastan ikki hevur sæð nøkur prógv fyrir, at Huawei njósnast fyrir kinesisku stjórnina, sigur Jan Ziskasen.

Stjórin í Føroya Tele visir eisini á, at tað ikki bara eru danir, ið undrast yvir manglandi próvførsluna, men at tað eru fleiri røddir í USA, ið nú krevja prógv, ið staðfesta, at Huawei og aðrar fyrirkur njósnast fyrir kinesisku stjórnina.

Millum annað visir Jan Ziskasen á, at tá Christopher Wray, stjóri í amerikanski samveldisløgregluni FBI, bleiv spurður um kinesisku tøknyfyrirkuna í serliga hoyring hjá Fregnarnevndini hjá amerikansku kongressini, so tóktist ikki, at nøkur prógv vóru um kinesiska njósnung.

- Vit stúra fyrir vandanum at lata nakra teldu ella eind, ið er knýtt at eini útlandskari stjórn, ið ikki hevur somu virðir sum vit, fáa eina valdsstøðu í okkara fjarskiftisneti. Tað veitir móguleikan at leggja trýst á og fáa tamarhald yvir okkara fjarskiftisneti. Tað veitir móguleikan fyrir at gera illviljaðar broytingar ella stjála upplýsingar. Og tað veitir móguleikan fyrir at njósna, uttan at vit kunna varnast tað, segði leiðarin fyrir FBI tá.

- Tað sum eg leggi merkis til í tí, ið hann sigur, er at tað kann leiða til njósnung. Ikki at man hevur nøkur prógv fyrir njósnung, visir Jan Ziskasen á.

Partur av einum handilskriggi

Stjórin í Føroya Tele visir eisini á handilskriggið, tá ið hann skal geva sína meting um hví amerikanarar hava sett í verk eitt boykott av Huawei. Fyrir honum tykist talan vera um ein strategi fyrir at fáa eina betri handilsvartu í hús við Kina.

- Tað sum man sær frá amerikanskari síðu er, at man kastar alt upp í loft og malar myndina øgiliga dramatiska við tí vón, at man endar við einum góðum úrsliti. Tað sama hendi við NATO-toppfundinum, har Donald Trump fór inn og segði einki skil var í, men eftir at hava kjakast í tveir dagar var bráðliga tamarhald á tungunum og alt var so gott. Tað er ein framferðarháttur, ið amerikanski forsetin er kendur fyrir. Tað er jú eisini tað, ið hansara bók the Art of the Deal handlar um, sigur Jan Ziskasen og leggur afturat.

- Man sær eisini, at amerikanarar longu eru farnir at tosa um at fáa eina góða avtalu við tey lond, ið man liggur í stríð við. Tí veruleikin er, at hvørki USA ella Kina kunna liva uttan hvønn annan. Tað ber slett ikki til. Rættiliga nógvar amerikanskar vørur, har ímillum Apple, verða jú framleiddar í Kina.

- Vit fylgja áhaldandi nevnt við trygdini á teimum vørum og tænastrum, ið vit keypa frá okkara útlandsku veitarum. Og við tí altjóða fokus sum nú er á kinesiska tøknerisan fáa vit alla tíðina eitt sera gott innlit í ymisk viðurskifti. Hetta nýta vit eisini aktivt í teimum krøvum, sum vit seta til okkara samstarvi við Huawei og aðrar veitarar, sigur Jan Ziskasen.